

JAPANESE FORMS OF "OBLIGATION" AND "ADVICE": ANALYSIS OF SHOULD, MUST, BETTER

Raximova Xumora Faxriddin qizi
O'zDJTU Sharq filologiya fakulteti

Abstract

This article examines three Japanese grammar forms — ～べき (should), ～なければならぬ (must), ～ほうがいい (better to). It analyzes their similarities and differences in expressing obligation, recommendation, and advice. The meaning, usage context, and level of formality of each form are illustrated with examples. This article helps learners understand which form is appropriate in different situations and serves as a practical guide for correctly using Japanese grammar forms.

Keywords: ～べき, ～なければならぬ, ～ほうがいい, obligation, advice, Japanese grammar, semantics, context.

Introduction

Yapon tilida majburiyat va maslahat ifodalash uchun turli **grammatika shakllari** mavjud. Ulardan eng ko'p ishlatiladigani — ～べき (**kerak**), ～なければならぬ (**majburiy**), ～ほうがいい (**maslahat**). Ushbu shakllar bir-biriga o'xshash jihatlariga qaramay, ma'no, rasmiylik darajasi va kontekst jihatidan farqlanadi. Maqolaning maqsadi — bu uchta shaklning o'xshashlik va farqlarini aniqlash, ularning qanday holatlarda ishlatilishini tushuntirish va o'quvchilarga yapon tilidagi grammatika shakllarini to'g'ri qo'llash bo'yicha amaliy ko'rsatma berish. Shu orqali talaba va til o'rganuvchilar grammatika shakllarini faqat yodlash bilan cheklanmay, ularning kontekstga mos ishlatilishini ham o'rganadilar.

Shakl	Ma'no	Majburiyat darajasi	Stil / Kontekst	Misol	Tarjima
～べき	Kerak	O'rta-qat'iy	Nazariy, yozma yoki rasmiy maslahat	勉強するべきだ	O'qish kerak
～なければならぬ	Majburiy	Qat'iy	Rasmiy va kundalik, tashqi sabab bilan bog'liq	宿題をやらなければならない	Uy vazifasini bajarish kerak
～ほうがいい	Maslahat	Yumshoq	Kundalik, shaxsiy tavsiya	野菜を食べたほうがいい	Sabzavot yeyish yaxshiroq

Yapon tilidagi uchta grammatika shakli — ～べき, ～なければならぬ, ～ほうがいい — majburiyat va maslahatni ifodalashda bir-biriga o'xshash jihatlariga ega, lekin ularning ishlatilish konteksti, rasmiylik darajasi va qat'iylik darajasi farqlidir.

1. ~べき (kerak) shakli ko‘proq nazariy yoki yozma kontekstlarda ishlatiladi. U majburiyatni bildiradi, lekin rasmiy qat’iylidan ko‘ra, ko‘proq maslahat yoki tavsiyaga yaqin. Masalan, 勉強するべきだ—“O‘qish kerak”.

2. ~なければならぬ (majburiy) shakli eng qat’iy majburiyatni ifodalaydi. U rasmiy va kundalik kontekstlarda ishlatiladi va ko‘pincha tashqi sabablar bilan bog‘liq bo‘ladi. Masalan, 宿題をやらなければならぬ—“Uy vazifasini bajarishim kerak”.

3. ~ほうがいい (maslahat) shakli eng yumshoq tavsiyalarni beradi. U ko‘proq shaxsiy maslahat sifatida ishlatiladi va qat’iy majburiyatni bildiruvchi shakllarga nisbatan kamroq rasmiydir. Masalan, 野菜を食べたほうがいい—“Sabzavot yeyish yaxshiroq”.

Ushbu maqolada yapon tilidagi uchta grammatika shakli — ~べき, ~なければならぬ, ~ほうがいい — majburiyat va maslahat ifodalashdagi o‘xshashlik va farqlari tahlil qilindi. Shuni aniqlash mumkinki, ~べき shakli o‘rta-qat’iy majburiyatni bildiradi va ko‘proq nazariy yoki yozma kontekstlarda ishlatiladi. ~なければならぬ shakli eng qat’iy majburiyatni ifodalaydi, rasmiy va kundalik vaziyatlarda ishlatiladi, ko‘pincha tashqi sabablar bilan bog‘liq bo‘ladi. ~ほうがいい shakli esa eng yumshoq tavsiyalarni beradi va shaxsiy maslahat sifatida ishlatiladi. Uch shakl bir-biriga o‘xshash jihatga ega: barchasi harakatni bajarish yoki bajarmaslikni ifodalash bilan bog‘liq. Ammo ularning **majburiyat darajasi, rasmiylik va kontekstga mosligi** turlicha bo‘lib, talaba va til o‘rganuvchilarga turli vaziyatlarda qaysi shaklni ishlatish muhimligini ko‘rsatadi. Jadval va misollar yordamida o‘quvchi har bir shaklning ma‘nosi, ishlatilish usuli va kontekstga mosligi bo‘yicha aniq tushuncha hosil qiladi. Shu orqali grammatika shakllarini faqat yodlash bilan cheklanmay, ularni amaliy ravishda ishlata olish imkoniyati oshadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. 桑原, 豊. 日本語文法辞典. 研究社, 2018.
2. 新井, 恵理子. 日本語教育文法入門. くろしお出版, 2020.
3. 青木, 美穂. やさしい日本語文法. 大学書林, 2019.
4. 高橋, 和夫. 日本語の文法: 理論と応用. ひつじ書房, 2017.
5. 佐藤, 正子. 日本語教育学概論. 研究社, 2021.
6. 小林, 由美. 日本語表現文型辞典. 三省堂, 2016.
7. James, M. Japanese Grammar: A Guide for Learners. Routledge, 2015.
8. Shibatani, M. The Languages of Japan. Cambridge University Press, 1990.
9. Makino, S., & Tsutsui, M. A Dictionary of Basic Japanese Grammar. The Japan Times, 2010.
10. Noda, K. Practical Japanese Grammar for Language Learners. Kodansha, 2018.
11. 桜井, 弘. 日本語教育文法ハンドブック. ひつじ書房, 2022.

